

Referat

Lolland-Falsters Stift – Møder

Stiftsrådsmøde 1. september 2021 - d. 01-09-2021 kl. 10:00 til 13:00

Deltagere: Susanne Møller, Marianne Gaarden, Anne Birgitte Reiter, Michael Fagerlund, Steen Erik Henriksen, Niels Reinhold Nielsen, Ebbe Balck Sørensen, May-Brit Buchardt Horst, Susanne Høegh Nielsen, Birthe Gunhild Friis, Per Møller, Lene Møller Krabbesmark, Knud-Erik Rasmussen

Afbud: Trine Frydkjær Paulsen, Rebekka Maria Brandt Kristensen

Mødepunkt	Referat
<p>1 - Godkendelse af dagsordenen</p> <p>Til beslutning: Dagsordenen skal godkendes.</p>	<p>Dagsordenen blev godkendt.</p>
<p>2 - Økonomi: Bevilgede lån siden sidste stiftsrådsmøde</p> <p>Til orientering: Vedlagt er oversigt over bevilgede lån, samt status for stiftsmidlerne.</p> <p>Sager: Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)</p> <p>Bilag: Oversigt stiftsmidler, Oversigt over bevilgede lån i 2021</p>	<p>Siden sidste møde er der bevilget et lån på 3 mio. kr. til istandsættelse af hvælv og mure på Bregninge Kirke, og der er frigivet kapital til en ny kirkedør til Skørringe Kirke (219.579 kr).</p> <p>Orienteringen blev taget til efterretning.</p>
<p>3 - Økonomi: Låneansøgning fra Maribo Domsogns Menighedsråd til køb af Pilgrimshuset</p> <p>Til beslutning: Stiftsrådet skal tage stilling til vedlagt låneansøgning på 1,8 mio. kr. fra Maribo Domsogns Menighedsråd til køb af Pilgrimshuset på Klostergade 16-20, 4930 Maribo.</p> <p>Sager: Fra Maribo Domsogns MR - ansøgning om lån til køb af Pilgrimshuset (2021 - 23113)</p>	<p>Stiftsrådet godkendte låneansøgningen på 1,8 mio. kr. til køb af Pilgrimshuset.</p>

Bilag:

Aktdokument, Låneansøgning Maribo Domsogn. Køb af PilgrimsHuset. Unerskrevet., Aktilag, id nr 1513263: Ref af 2021 08 23 Provstiudvalgsmøde i Maribo Domprovsti. Fremsendes til Stiftsøvrigheden med anbefaling.

4 - Økonomi: Låneansøgning fra Nykøbing F. Sogns Menighedsråd til køb af ejendom

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til vedlagt låneansøgning på 5 mio. kr. fra Nykøbing F. Sogns Menighedsråd til køb af ejendommen Klosterstræde 8, 4800 Nykøbing F.

Sager:

Fra Nykøbing F. MR - ansøgning om lån til erhvervelse af ejendom til sognehus (2021 - 23209)

Bilag:

Aktdokument, Låneansøgning- Nykøbing F MR, Provstiudvalgets påtegning - Låneansøgning fra Nykøbing F. MR

Stiftsrådet godkendte låneansøgningen på 5 mio. kr. til køb af ejendommen Rådhusstræde 8, Nykøbing (ikke Klosterstræde).

5 - Økonomi: Ny politik for lån i stiftsmidlerne

Til beslutning:

Efter inspiration fra Aarhus Stift blev der i 2020 nedsat et udvalg med repræsentation fra hvert provstiudvalg til at udarbejde et forslag til en ny lånepolitik for stiftsmidlerne. Et udkast til ny lånepolitik er vedlagt og præsenteres på mødet af en repræsentant for udvalget.

Stiftsrådet skal beslutte, om forslaget kan godkendes.

Sager:

Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)

Bilag:

Udkast til lånepolitik til stiftsmidlerne-1

Michael Fagerlund redegjorde for indholdet af forslag til ny lånepolitik.

Efter drøftelser om forslaget godkendte Stiftsrådet den ny politik for lån i stiftsmidlerne, som træder i kraft pr. dags dato (1. september 2021).

Stiftsadministrationen underretter menighedsråd og provstiudvalg om lånepolitikken.

6 - Økonomi: Status for det bindende stiftsbidrag pr. 20. august 2021

Til orientering:

Stiftsrådet tog budgetopfølgningen til efterretning.

Vedlagt er budgetopfølgning pr. 20. august 2021 for det bindende stiftsbidrag.

Sager:

Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)

Bilag:

Budgetopfølgning Stiftsråd 2021

7 - Ansøgning: Kristens-Muslimsk Samtaleforums konference 2021

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til ansøgning om økonomisk støtte til Kristent-Muslimsk Samtaleforums konference i 2021. Ansøgning og følgebrev er vedlagt.

Dertil inviteres stiftsrådet til at sende en repræsentant til konferencen, der afholdes den 5.-6. november i Aarhus. Invitation til konferencen er vedlagt, samt rapport for konferencen i 2020.

Sager:

Stiftsrådet - ansøgning om økonomisk støtte til KMS-konferencen 2021 (2021 - 21406)

Stiftsrådet - Konference for kristne og muslimske ledere i Danmark 2021 (2021 - 21334)

Bilag:

Aktdokument, Ansøgning om økonomisk støtte 2021, Aktdokument, KMS indbydelse 2021, KMS-rapport 2020

Stiftsrådet besluttede at bevilge 2.000 kr. til konferencen, og foreslog at invitere Lisbeth Rask Nielsen fra Nykøbing F. Sogns Menighedsråd til at deltage. Susanne Møller kontakter Lisbeth Rask Nielsen herom.

8 - Ansøgning: LITURGI – Grundbog i Folkekirkens Gudstjenester og Kirkehandlinger, bd. I-III

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til ansøgning fra Jørgen Kjærgaard Peter Weincke om støtte til udgivelse af grundbog i liturgi. Ansøgning samt bilag er vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - Ansøgning fra Jørgen Kjærgaard & Peter Weincke: LITURGI – Grundbog i Folkekirkens Gudstjenester og Kirkehandlinger, bd. I-III (2021 - 16412)

Bilag:

Biskop Marianne Gaarden, 2. Lektørdtalelser, 3.

Stiftsrådet gav afslag på ansøgningen, som ikke ses at understøtte stiftsrådets vision og prioriteter.

9 - Ansøgning: Økonomisk støtte til PilgrimsHuset i 2022

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til ansøgning fra bestyrelsen for PilgrimsHuset om et tilskud på 50.000 kr. i 2022 i lighed med, hvad der er givet i 2021. Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - ansøgning til Stiftsrådet vedr. Pilgrimshuset (2021 - 23108)

Bilag:

PilgrimsHus2022

Stiftsrådet drøftede Pilgrimshusets rolle, som rækker udover Maribo Domsogn som ejere til hele stiftet. Domsognet er udfordret af et lavt ligningsgrundlag, i og med at domkirken ligger i så lille en by som Maribo. Det blev fremført, at Pilgrimshuset bør hvile i sig selv og må søge at få deres udgifter indtægtsdækket ved konkrete aktiviteter.

Stiftsrådet gav derefter afslag på ansøgningen efter afstemning (stemmelighed).

10 - Ansøgning: Birgittafestival 2022

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til ansøgning fra bestyrelsen for Birgittafestival i Maribo om et tilskud på 10.000 kr. til Birgittafestival i 2022. Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - ansøgning til Stiftsrådet vedr. Birgittadage 2022 (2021 - 23110)

Bilag:

Birgittadage 2022

Stiftsrådet godkendte ansøgningen og bevilgede 10.000 kr. til Birgittafestival 2022.

11 - Ansøgning: Udgivelse af hæfte om Majbølle Kirke

Til beslutning:

Stiftsrådet skal tage stilling til ansøgning fra Majbølle-Vignæs Menighedsråd om et økonomisk tilskud til at udgive et hæfte om Majbølle Kirke. Ansøgning vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - Majbølle-Vignæs MR fremsender ansøgning om tilskud til udgivelse af hæfte om Majbølle Kirke (2021 - 23112)

Bilag:

Ansøgning stiftet

Stiftsrådet gav afslag på ansøgningen, da den ikke falder inden for rammerne af, hvad stiftsrådet ønsker at bruge det bindende stiftsbidrag på.

12 - Økonomi: Budget 2022 for det bindende stiftsbidrag

Til beslutning:

Stiftsrådet skal vedtage det endelige budget 2022 for det bindende stiftsbidrag, efter første behandling på stiftsrådets møde den 22. februar 2021. Forslag til budget 2022 er vedlagt.

Dertil er der kommet forslag om, at alle funktionspræster med en økonomisk bevilling fremover får udbetalt rådighedsbeløbet forlods, som det i dag er tilfældet for fængselspræsten, så præsterne undgår udlæg i løbet af året. Formand Susanne Møller indstiller på den baggrund, at funktionspræsterne får udbetalt rådighedsbeløbet i starten af året, når der foreligger et regnskab for forbruget i det foregående år.

Sager:

Bindende stiftsbidrag og stiftsmidler 2021 - materiale til stiftsrådsmøder (2021 - 4928)

Bilag:

Budget Stiftsbidrag 2022

Der blev aftalt følgende justeringer til budget 2022, efter de forudgående punkter:

- Driftstilskuddet på 50.000 kr. til Pilgrimshuset blev fjernet.
- I stedet blev 50.000 kr. tillagt budgettet til en kommunikationsmedarbejder, som herefter er på 375.000 kr.
- Budgettet til diakonipræst øges til 10.000 kr., da der igen er to diakonipræster (Olga Grygorieva er indsat i Rødby Sogn).
- Kørsel mm. til udvalgsmøder sættes ned til 15.000 kr. på baggrund af de seneste års erfaringer.

Derudover kunne stiftsrådet tilslutte sig, at funktionspræsterne får udbetalt rådighedsbeløbet forlods som foreslået. Stiftsadministrationen underretter præsterne om den ny procedure.

Det endelige budget for 2022 vedlægges referatet.

13 - Orientering fra Stifternes Kapitalforvaltning

Til orientering og drøftelse:

Ebbe Balck Sørensen orienterer om nyt fra Stifternes kapitalforvaltning. Vedlagt er de tre seneste rapporteringer siden sidste stiftsrådsmøde, samt referat fra møde den 20. maj 2021.

Der er fortsat negativt afkast af kapitalen på grund af rente- og inflationsstigning, og udviklingen for resten af året er usikker. På forslag ønskes muligheder og konsekvenser ved at gå ud af Stifternes kapitalforvaltning drøftet på mødet. Det vil indebære, at stiftsrådet skal have egen kapitalforvalter af ca. 70 mio. kr.

Sager:

ADF - Kapitalforvaltning 2021, Jyske Capital (2021 - 4575)

ADF - Kapitalforvaltning 2021, Jyske Capital (2021 - 4575)

ADF - Kapitalforvaltning 2021, Jyske Capital (2021 - 4575)

Stifternes Kapitalforvaltning - Forrentningsprocent af investeringsbeviser i 2020 og 2021 (2020 - 4867)

Ebbe Balck Sørensen omdelte et overbliksskema for 2021, til supplerende af de månedlige rapporter.

Samlet set er resultatet knapt så dårligt som tidligere pga. afkast i juli. Det har endnu ikke været muligt at få en prognose for resten af året; indtil videre afventes afrapporteringen for august måned.

På næste stiftsrådsmøde belyses på særskilt punkt perspektiver og konsekvenser ved selv at forvalte kapitalen, hvis det er en reel mulighed. Herunder også urealiserede kurstab. Chefkonsulent Carsten Nielsen fra AdF inviteres med.

Bilag:

Lolland-Falsters Stift_5067 416342_31.07.2021,
Lolland-Falsters Stift_5067 416342_30.06.2021,
Lolland-Falsters Stift_5067 416342_31.05.2021, Til
stifterne delvise referat fra møde den 20. maj 2021 i
Stifternes Kapitalforvaltning

14 - Orientering fra Budgetsamrådet

Til orientering og drøftelse:

Knud-Erik Rasmussen orienterer om nyt fra
Budgetsamrådet.

På møde den 16. september 2021 skal
Budgetsamrådet drøfte de indkomne ansøgninger til
omprioriteringspuljen for 2022. Vedlagt er
en præsentation af ansøgningerne, til gennemgang
på mødet.

Sager:

Budgetsamråd - Omprioriteringspuljen 2022 (2021 -
20335)

Bilag:

Slides om omprioriteringspuljen til gennemgang i
stiftsrådene

Stiftsrådet drøftede de enkelte ansøgninger til
Omprioriteringspuljen, som de fremgik af
præsentationen. Der var kommentarer til fire af
ansøgningerne, som Knud-Erik Rasmussen kan
bringe videre til Budgetsamrådet:

- FAR: Kunne FAR i stedet etableres
under Forsikringsenheden, da der kan
være sammenfald mellem sager?
(Uden betydning for budgettet).
- Kirkestatistik: Rådet kunne tilslutte sig
ansøgningen, dog ikke med så stor
en bevilling.
- Bibliarium: Rådet kan ikke tilslutte sig
en så stor - og permanent - bevilling
til drift.
- Folkekirkens logo: Rådet undrede sig
over behovet for denne analyse.

15 - Orientering fra Folkekirkens Nødhjælp

Til orientering:

May-Brit Buchardt Horst orienterer om nyt fra
Folkekirkens Nødhjælp.

Intet nyt før efter næste møde i Folkekirkens
Nødhjælps Råd.

16 - Nyt fra stiftsudvalgene: Religionspædagogisk udvalg

Til orientering:

Ebbe Balck Sørensen orienterer om nyt fra
Religionspædagogisk udvalg.

Intet nyt før efter kommende møde i
Religionspædagogisk Udvalg.

17 - Nyt fra stiftsudvalgene: Diakoniudvalget

Til orientering:

Susanne Høegh Nielsen orienterer om nyt fra
Diakoniudvalget.

Intet nyt.

18 - Nyt fra stiftsudvalgene: Det mellemkirkelige udvalg

Til orientering:

Anne Reiter og Rebekka Brandt Kristensen orienterer om nyt fra Det mellemkirkelige udvalg.

Anne Reiter orienterede om nyt om forbønsgudstjenesten den 21. november 2021. Det er muligt at henlægge sin gudstjeneste til domkirken den dag.

Østeuropæere opleves som at blive et stort fokus fremover, ikke kun på Lolland-Falster.

Den 11. oktober inviterer Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg indenfor til et spændende foredrag ved Mads Fægteborg om Hans Egede i Maribo Sognehus. Der er gratis adgang og alle er velkomne.

19 - Nyt fra stiftsudvalgene: Kirken på landet

Til orientering:

Steen Henriksen orienterer om nyt fra Kirken på landet.

Steen Henriksen orienterede om, at Kathrine Brorsen og Anne-Lene Frederickson deltager i årsmødet i august og at Steen selv deltager i internationalt møde i oktober om landsbyfællesskaber, i Løgumkloster.

Derudover intet nyt.

20 - Orientering fra formanden

Til orientering:

Nyt fra formand Susanne Møller, herunder

- Information om formandsmøder og fællesmøde i 2022. Brev vedlagt.
- Udbyttefrikort fra Skattestyrelsen.
- Besøg af Folkekirkens Nødhjælp på senere møde.
- Liturgikonference den 13. november 2021 i Fredericia, med plads til 3 repræsentanter fra stiftet. Invitation vedlagt.

Sager:

Stiftsrådet - Fyens Stiftsråd Brev til Landsforeningen af Menighedsråd og til stiftsrådernes formænd vedr. fællesmøder (2020 - 15369)

Invitation til liturgikonferencen den 13. november 2021 (2021 - 22985)

Bilag:

Til alle stiftsråd - information om formandsmøder og fællesmøde i 2022, Aktdokument, Invitation til liturgikonference den 13. november 2021

Formand Susanne Møller orienterede om:

Der er fælles stiftsrådsmøde i Odense den 15. marts 2022. Invitation følger.

Skattestyrelsen har udstedt et udbyttefrikort til stiftet, som undtaget fra skattepligt efter selskabsskattelovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Besøget af Folkekirkens Nødhjælp er udskudt til mødet den 15. december 2021.

Der er liturgikonference den 13. november 2021 i Fredericia, med plads til 3 repræsentanter fra stiftet. Susanne Møller spørger stiftets liturgikonsulent, sognepræst Mette Marie Trankjær, samt kirkemusiker Flemming Hansen fra Sakskøbing Kirke, om de vil deltage, og May-Brit Horst spørger Birgitte Grønne fra Sankt Nikolai Sogns Menighedsråd.

Susanne Møller foreslår en evaluering af den snart forgangne stiftsrådsperiode, både af udvalgene og rådets virke. Der sendes et skema ud til alle stiftsrådsmedlemmerne snarest muligt.

21 - Orientering fra biskoppen

Til orientering:

Nyt fra biskop Marianne Gaarden, herunder

- Opdatering på landemodet.

Biskop Marianne Gaarden orienterede om:

Der er Landemode den 2. oktober, hvor Kirkefondet faciliterer gruppearbejde. Marianne håber på stor opbakning fra menighedsråd og provstier.

- Opdatering på Lolland-Falsters Stifts Sociale Arbejde.

Diakonikoordinator Birgitte Engelhardt starter d.d. (1. september 2021) i samarbejdet Lolland-Falsters Stifts Sociale Arbejde. Det udsendes der en nyhed om. Birgitte vil komme rundt i stiftet og bistå til nye samarbejder og aktiviteter inden for det diakonale område.

Sognepræst Lisbeth Mannerup Nielsen startede den 1. august i Aastrup Sogn samt som teologisk konsulent i stiftet.

Over det kommende år bliver der en større udskiftning blandt præsterne, da flere går på pension. Herunder provst Bjarne Madsen i Lolland Vestre Provsti, som stopper den 1. oktober 2021. Stillingen forventes besat med en ny provst den 1. januar eller 1. februar 2022. Indtil da varetages provstens opgaver af Anne Reiter og Michael Fagerlund.

Den 7. - 25. september er Marianne bortrejst på visitats i Canada. I denne periode er Anne Reiter fungerende biskop.

Marianne foreslår at revurdere stiftsudvalgene på næste møde, som bliver det første møde i den næste stiftsrådsperiode. Det kan Susanne Møllers evaluering bidrage til.

Strandkirken, Pilgrimshuset og diakonipræsterne vil deltage på Himmelske Dage i Roskilde i 2022. Stiftsrådet kan forvente ansøgning fra dem om tilskud til deltagelse på næste møde.

Præstepraktikken i oktober gennemføres i år (den måtte aflyses sidste år pga. corona). Marianne deltager ikke pga. bispevielse på Grønland i samme periode.

---

22 - Eventuelt

Birthe Friis uddelte kirkebrochure fra Bornholm, til inspiration. I den forbindelse blev det bragt op, at mange kirker opleves låste ved besøg - det kan evt. indgå i drøftelserne på det kommende landemøde.

---

23 - Godkendelse af referat

Referatet godkendes pr. mail.

Til beslutning:

Stiftsrådet skal godkende referatet af mødet.

Susanne Møller (susanne@nl70.dk)

Marianne Gaarden (Lolland-Falsters Stift)

Anne Birgitte Reiter (Maribo Domprovsti)

Michael Fagerlund (Falster Provsti)

Steen Erik Henriksen
(sthen@besked.com)

Niels Reinhold Nielsen
(nrn@woomail.dk)

Ebbe Balck Sørensen
(mebalck@gmail.com)

May-Brit Buchardt Horst

Susanne Høegh Nielsen
(snkh2208@privat.dk)

Birthe Gunhild Friis (BF@km.dk)

Per Møller (PMOE@km.dk)

Lene Møller Krabbesmark (Lolland-Falsters Stift)

Knud-Erik Rasmussen
(ker129@anarki.dk)